

ОСОБЛИВОСТІ СПОРТИВНОГО КОМЕНТАРЯ ЯК ОБ'ЄКТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Дмитро Дорошенко,
науковий співробітник відділу авторського права і
суміжних прав НДІ інтелектуальної власності
НАПрН України
ORCID ID: 0000-0001-5305-617X

У статті міститься аналіз правової природи спортивного коментаря як результату творчої діяльності коментатора та, відповідно, можливості надання такому коментарю правового захисту. На основі судових рішень країн ЄС, а також США й України розглянуто підходи до вирішення спорів, що виникають навкруг коментаря спортивної події та визначення творчого внеску коментатора в підготовці й проведенні телетрансляції спортивної події та в залученні до неї глядацької аудиторії. Розглянуто практичну доцільність визначення спортивного коментаря як об'єкта авторського права в контексті посилення правового захисту спортивної трансляції.

Ключові слова: спортивний коментар, коментатор, трансляція спортивної події, програми організацій мовлення, промова, творча діяльність

Вступ. Трансляція спортивної події належить до об'єктів суміжних прав традиційно вразливих до порушень, як то несанкціонований стрімінг і ретрансляція програми організації мовлення. Часто в практиці захисту таких об'єктів правовласник мусить апелювати до порушення прав на окремі складові, що входять до такої трансляції, зокрема музичні твори, знаки для товарів і послуг тощо. У цьому контексті поки що недооціненим елементом спортивної трансляції можна вважати коментар спортивної події, який може мати всі ознаки, необхідні для визначення коментаря як об'єкта авторського права, зокрема, промови. В умовах насичення медіаринку значною кількістю трансляцій спортивних подій, що потребують уваги глядача, творча робота коментатора стала невід'ємною частиною створення принадного для аудиторії комерційного продукту, проте не отримала достатнього рівня охорони від можли-

вих правопорушень і відтак ще не стала стабільною складовою захисту спортивної трансляції. З урахуванням того, що в різних юрисдикціях застосовуються різні, подекуди діаметрально протилежні підходи до визначення спортивного коментаря результатом творчої діяльності, цей елемент спортивної трансляції, як потенційний об'єкт авторського права, потребує більш детального аналізу.

Мета. Метою дослідження є аналіз творчої природи спортивного коментаря як потенційного об'єкта авторського права, визначення і категоризація наявних у різних законодавствах підходів до позиціонування спортивного коментаря з правової точки зору, визначення об'єктів авторського права, найбільш споріднених за своєю сутністю зі спортивним коментарем, виявлення практичної необхідності віднесення спортивного коментаря до охоронюваних елементів спортивної трансляції.

Літературний огляд. Хоча спортивний коментар став предметом зацікавленості науковців ще із 70-х років ХХ ст., здебільшого цей аналіз проводився в контексті його синтаксичних і філологічних аспектів, а також у розрізі виокремлення спортивного коментаря як піджанру спортивної журналістики. Дослідження філологічних і літературних особливостей спортивного коментаря проведені, зокрема, Ч. Фергюсоном, Є. Войтик [1], З. Бауером [2]. Натомість у науковій літературі на сьогодні не є поширеним підхід до аналізу спортивного коментаря з правової, а не філологічної точки зору.

Виклад основного матеріалу. Телевізійна трансляція спортивної події поєднує різні елементи, які у своїй сукупності формують для глядача цілісну картину дійства. Такими складовими є зображення самої спортивної події, демонстроване з кількох камер, титри і спеціальні графічні елементи спортивних організацій, що організовують подію, музичний супровід, коментар, яким супроводжується спортивне видовище. Такий коментар зазвичай здійснюється професійним диктором-працівником телеканалу або групою коментаторів, включаючи залучених сторонніх експертів. Якщо в часи зародження спортивного коментаря як жанру спортивної журналістики основним завданням диктора був переважно опис для аудиторії подій, що відбуваються на спортивній арені, то на сьогодні можна стверджувати, що результат роботи спортивного коментатора виходить за рамки простого опису подій і подекуди набуває ознак, притаманних об'єкту авторського права.

Чарлі Фергюсон висловив думку, що «спортивний коментар — це такий самий жанр дискурсу, як і сонет, лист, побутовий жарт, доповідь чи будь-яка із сотень таких форм дискурсу в загальному репертуарі носіїв англійської мови» [3]. Як зазначила О. Колупаєва, «спортивний коментар має на меті роз'яснити ситуацію і оцінити її, дати

прогноз подальшого розвитку подій та їхніх можливих наслідків, донести до реципієнта певну ідею, обґрунтувати позицію автора. Для пояснення спортивної події коментатор використовує інші факти, звертається до передісторії питання, розкриває причинно-наслідкові зв'язки події з фактами минулого і майбутнього. З допомогою коментаря автор виражає відношення до актуальних спортивних подій, формулює пов'язані з ними проблеми у формі аналізу досягнень і невдач гравців чи команд, а також дає оцінку» [4].

Відштовхуючись від позиції, згідно з якою спортивний коментар є результатом аналітичної роботи журналіста, варто навести слова О. Тертичного: «Цей напрям включає в себе аналіз тенденцій і стратегій розвитку спорту в цілому або окремих його галузей. У цьому випадку журналіст може аналізувати особливості, наприклад, розвитку футболу в країні протягом кількох десятиліть, виявляти і порівнювати між собою концепції тих чи інших ігор, тактик і стратегій окремих команд, умов проведення змагань на різних етапах і т.д. Таке «багатовимірне» вивчення спортивної діяльності команд на тривалому історичному етапі здатне виявити глибинні тенденції розвитку спортивної галузі. Названі вихідні напрями спортивного аналізу в тих чи інших випадках можуть поєднуватися у виступах журналіста, утворюючи гібридні варіанти аналізу. Це примножує можливості спортивного аналітика на сторінках преси, дозволяє йому більш повно виразити своє творче начало» [5].

Відтак спортивний коментар не може розглядатися виключно як інструмент вербальної передачі подій, що відбуваються на екрані, він виконує ряд додаткових функцій, у тому числі розважальну, просвітницьку, рекламну тощо. Одним з головних завдань спортивного коментатора можна вважати утримання глядача біля екрана, створення емоційного забарвлення спортивної події, навіть якщо її перебіг не є достатньо видовищним, що своєю чергою вимагає від

коментатора творчого підходу і неабияких знань у спортивній та суміжних з нею сферах. Особливо актуальним це завдання є в разі трансляції екзотичних або недостатньо популярних на тій чи іншій території видів спорту, коли нагальним стає не тільки пояснення новим спостерігачам правил гри, а й забезпечення зацікавленості телеглядача в новому для нього виді спорту. Кожен спортивний коментар має унікальний характер не тільки з урахуванням різноманітності перебігу спортивних змагань, а й з огляду на особливості індивідуального стилю роботи багатьох коментаторів, чий голоси та коронні фрази є впізнаваними глядацькою аудиторією. Подекуди подібні фрази стають широко популярними й за межами спортивної сфери [6].

Те, що робота спортивного коментатора виходить за межі стандартного переповідання перебігу подій на спортивній арені, було продемонстровано в 1980 році, коли американська телекомпанія NBC у якості експерименту вирішила транслювати поєдинок з американського футболу між командами «New York Jets» і «Miami Dolphins» взагалі без участі коментатора, надавши глядачу можливість слухати тільки інтершум стадіону та звуки ігрових зіткнень і самостійно інтерпретувати події, що відбувалися на арені [7]. Після закінчення гри спортивні експерти зазначили, що без коментатора матч нагадував «гру без контексту між людьми, які не мають минулого. Найкращі моменти матчу втратили свою драму» [8]. Така оцінка спеціалістів підкреслює значення не тільки присутності коментатора в ефірі під час трансляції спортивної події, а й важливість його різносторонньої підготовки до такого ефіру.

Хоча спортивний коментар не зазначений безпосередньо в переліку об'єктів авторського права, за своєю природою він споріднений з усними творами. Бернська конвенція, встановлюючи мінімальні вимоги до охорони об'єктів авторського права, не надає вичерпного

переліку усних творів, що користуються охороною, натомість встановлюючи у статті 2, що термін «літературні і художні твори» охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені, у тому числі — лекції, звернення, проповіді та інші подібного роду твори [9]. У статті 2bis Бернської конвенції передбачено, що за законодавством країн Союзу зберігається право визначати умови, на яких лекції, звернення та інші публічно виголошені твори того ж виду можуть відтворюватися в пресі, передаватися в ефір, повідомлятися для загального відома по проводах і бути предметом публічних повідомлень. Стаття 433 Цивільного кодексу України включає до об'єктів авторського права лекції, промови, проповіді та інші усні твори [10]. У статті 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права» до усних творів, що є об'єктами авторського права, віднесено виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори [11]. Серед наведених видів усних творів спортивний коментар має найбільше спільних рис з таким об'єктом авторського права як промова.

Поняття промови визначене у словниках та енциклопедичних джерелах як «публічний виступ з якого-небудь приводу», «всі види публічних виступів (звернення до необмеженого кола осіб), підготовлені в письмовій формі або виготовлені експромтом» [12]. Коментарем є «роз'яснювальні або критичні зауваження з приводу яких-небудь подій, явищ» [13]. З урахуванням наведених визначень можна констатувати, що спортивний коментар за своєю сутністю є зверненням до необмеженого кола телеглядачів і/або радіослухачів з метою донесення інформації аналітичного, подекуди розважального характеру, спрямованої на побудову максимальної залученості аудиторії до спортивного дійства. При цьому спортивний коментар поєднує використання завчасно зібраного, проаналізованого і підготовленого до викладу матеріалу та експромт, пород-

жуваний непередбачуваністю подій, що розгортаються в ході змагального процесу, тим самим відповідаючи наведеним у визначеннях критеріям промови.

Отже, спортивний коментар, за умови його відповідності сутності твору, може бути віднесено до об'єктів, що охороняються авторським правом. Вітчизняне законодавство не наводить визначення твору як такого. У науковій літературі твір розглядається як результат інтелектуальної творчої діяльності, виражений у певній об'єктивній формі [14]. При цьому, за зауваженням А. Штефан, поняття «твір» є ширшим, ніж поняття «об'єкт авторського права»: перше включає всі та будь-які твори, незалежно від їх правової охорони; друге — лише ті твори, що охороняються законом. Наводячи ознаки охоронюваного твору, В. Хохлов зазначив, що аналіз законодавства, висловлених у науковій літературі точок зору (які подекуди не співпадають, оскільки різні автори акцентують увагу на різних аспектах твору) і практики дає змогу визнати постійними ознаками авторського твору, що має захист авторським правом, такі: творчий характер результату інтелектуальної роботи, об'єктивну форму цього результату, здатність його до відтворення [15]. Аналізуючи критерії охоронюваного авторським правом твору, Т. Вахонева наголошує, що об'єктивна форма твору вказує на можливість його відтворення, при цьому усна форма твору також є об'єктивною. Зауважимо, що діюче законодавство однаково охороняє твори, які зафіксовані на матеріальному носії, та ті, що існують в усній або не пов'язаній з матеріальним носієм формі [16]. Якщо стосовно спортивного коментаря можна стверджувати, що він виражений в об'єктивній формі, зокрема усній, більш складним є визначення творчого внеску коментатора у створення такого об'єкта.

При вирішенні питання охороноздатності твору Європейський суд, розглядаючи справу C-145/10 (Eva-Maria Painer v Standard VerlagsGmbH and Others), постановив необхідним ви-

значати рівень оригінальності твору. Позиція Європейського суду полягає в тому, що твір у значенні Бернської конвенції вважається оригінальним, якщо він є власним інтелектуальним творінням автора, що відображає його особистість, без урахування будь-яких інших критеріїв, як то цінність твору. При цьому твір є власним інтелектуальним творінням автора, якщо він відображає його особистість — тобто, якщо автор зміг виявити свої творчі здібності у створенні твору, прийнявши вільні і творчі рішення [17].

У теорії авторського права, як зазначила Т. Вахонева, оригінальність може розглядатися як «творчий або індивідуалізований спосіб вираження твору, при цьому частка творчого внеску та ступінь індивідуалізації можуть бути досить незначними. За наявності мінімальної частки оригінальності твору вже здійснюється його правова охорона... Твором як об'єктом правової охорони є такий прояв інтелекту (розумової діяльності) людини, у процесі якої здійснюється розвиток думки, що втілена в доступну для сприйняття форму, має достатню індивідуальність (оригінальність) та піддається відтворенню і переробці». Отже, спортивний коментар як результат розумової діяльності людини, що майже без винятків несе в собі відбиток індивідуальності автора, потребує творчого й аналітичного підходу у процесі його підготовки і створення, є оригінальним — як через різноманітність стильових підходів коментатора, так і через індивідуальну інтерпретацію подій, що відбуваються на ігровому полі, залежної від наявного досвіду і власних знань кожного коментатора. Така інтерпретація часто залежить від прийняття коментатором творчих рішень у передаванні фактів. У цьому контексті доречно згадати позицію Верховного суду США, згідно з якою оригінальність є пробним каменем охороноздатності твору, заснованого на фактах, і, відповідно, захисти підлягають ті твори, при створенні яких факти були відібрані, узгоджені або впо-

рядковані таким чином, що отриманий результат являє собою оригінальне авторське творіння. При цьому вимогою до охоронюваного твору є умова його «незалежного створення автором і принаймні мінімальна частка творчості» [18].

У судовій практиці різних держав зроблено неоднакові висновки стосовно того, чи має спортивний коментар творчий характер. У справі за позовом шведської телекомпанії «С More Entertainment» до приватної особи Лінуса Сандберга позивач вимагав визнати порушенням авторських прав розміщення відповідачем у мережі Інтернет гіперпосилань на безкоштовну трансляцію хокейного поєдинку, що транслювався телекомпанією на платній основі. Верховний суд Швеції зауважив, що жодна частина роботи коментаторів, операторів чи режисерів під час трансляції хокейних матчів, взята окремо чи всі разом, не досягають рівня оригінальності, необхідного для захисту трансляції в рамках закону Швеції про авторське право, а в якості об'єкта суміжних прав трансляція хокейного поєдинку може охоронятися тільки в тій частині, що стосується миттєвих повторів основних моментів матчу, здійснюваних у ході трансляції [19].

Однак навряд чи така позиція може вважатися узагальнюючою для спортивного коментаря. Вона є справедливою лише для окремих спортивних трансляцій, проте не характеризує роботу спортивного коментатора в цілому через різноманітність підходів, що можуть бути застосовані в рамках цього жанру спортивної журналістики.

Протилежних до позиції Верховного суду Швеції висновків щодо ролі коментаторів, операторів і режисерів спортивних трансляцій дійшов Апеляційний суд округу Колумбія (США), який мав визначити, наскільки справедливими є ставки роялті, застосовані Колегією у справах авторського гонорару і роялті (Copyright Royalty Tribunal) при розподілі авторської винагороди, виплачуваної мережами кабельного телебачення на користь організацій колективного

управління, радіостанцій і телекомпаній, у тому числі й офіційних трансляторів спортивних подій. У рішенні суду було наведено таке обґрунтування включення трансляторів спортивних подій до переліку правовласників, яким належить виплатити авторську винагороду: «Кожен, хто коли-небудь дивився американський футбол, наприклад, знає, що коментарі дикторів і такі ефекти, як миттєвий уповільнений повтор моменту, надзвичайно додають якості спортивній телетрансляції. Діяльність деяких коментаторів може набути такої ж популярності, як і сама гра... Такі телерадіопередачі виграють від зусиль їх коментаторів» [20].

Більш розгорнуте обґрунтування творчої складової в діяльності спортивних коментаторів маємо у вітчизняній судовій практиці. Згідно зі статтею 7 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» С. В. Савельєв був обвинувачений у тому, що будучи співробітником державної установи займався сумісницькою діяльністю, що не належала до дозволених законом винятків, тобто не є викладацькою, науковою і творчою, медичною практикою, інструкторською та суддівською практикою зі спорту [21]. Суть цієї діяльності зводилася до «пошуку інформаційного матеріалу та виконання робіт, пов'язаних зі створенням інших телевізійних програм для ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна», а також коментування футбольних матчів. Суд повинен був визначити, чи може робота футбольного коментатора вважатися творчою і, відповідно, підпадати під перелік вказаних у законі видів зайнятості, що не вважаються сумісницькою діяльністю.

За результатами призначеної у справі експертизи було встановлено, що роботи, виконані С. В. Савельєвим, не є творчою діяльністю, оскільки спрямовані не на збагачення, удосконалення, розвиток і створення нових невідомих раніше духовних і матеріальних цінностей, а на пошук інформаційного матеріалу та наглядне, пізнавальне і пред-

метне відтворення подій для телевізійних програм, самовидавцем яких є автор. Тим самим Святошинський районний суд м. Києва визнав С. В. Савельєва винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 статті 1724 Кодексу України про адміністративні правопорушення [22].

За результатами повторної експертизи, призначеної після подання апеляційної скарги на постанову суду першої інстанції, цей висновок було спростовано. В експертному дослідженні НДІ інтелектуальної власності НАПрН України зазначено, зокрема, що «вищевказані ознаки характерні для аналітичної журналістики, а саме — для спортивного аналізу, результати якого втілені у коментарях, при цьому коментар у журналістиці розглядається як метод та жанр журналістики. Спортивний аналіз та його результат у вигляді коментаря не є повідомленням про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації, оскільки задачами спортивного аналізу є не тільки висвітлення спортивних подій, але й надання їм оцінки, виявлення причин успіхів та невдач, здійснення прогнозів та ін., що потребує творчого осмислення цих подій, що базується не тільки на аналітичних здібностях аналітика, але й на його професійних знаннях та досвіді. Відповідно, й у коментарях відбиваються результати такого аналізу, в тому числі забарвлені емоційними формами, що використовуються аналітиком з урахуванням характеристик конкретних аналізованих ситуацій. Таким чином, тексти матеріалів, що розглядаються, є коментарями, створеними в результаті спортивного аналізу, який за своєю суттю є творчою діяльністю» [23].

Спираючись на результати цієї експертизи, Апеляційний суд м. Києва зробив висновок, що в діях С. В. Савельєва відсутній склад правопорушення, передбаченого ч. 1 статті 172-4 КУпАП, у зв'язку з чим постанову суду першої інстанції була скасована» [24].

Підсумовуючи наявну практику, можна дійти висновку, що коментар спортивної події в ряді випадків є результатом творчої праці та має ознаки об'єкта, що охороняється авторським правом. З практичної точки зору віднесення спортивного коментаря до охоронюваних об'єктів може сприяти вирішенню проблеми незаконних трансляцій спортивних подій. В умовах невизначеності правового статусу спортивної трансляції визнання спортивного коментаря охоронюваним елементом трансляції може стати додатковим інструментом у процесі захисту трансляції від несанкціонованого інтернет-стрімінгу. Існуючі законодавчі ініціативи, зокрема, на рівні Європейського парламенту, у цілому не пов'язують перспективи захисту прав на трансляцію спортивної події з належними трансляторам об'єктами права інтелектуальної власності [25], що істотно ускладнює такий захист. Натомість авторське право на спортивний коментар може слугувати додатковим обґрунтуванням скарг правовласника у разі порушення його прав у мережі Інтернет. Водночас визнання спортивного коментаря охоронюваним елементом посилює захист спортивної трансляції як частини програми організації мовлення (об'єкта суміжних прав), зокрема, при розповсюдженні запису програми третіми особами. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Войтик Е. А. Спортивная журналистика: учебно-методическое пособие. Томск : Томский государственный университет, 2004. 91 с.
2. Dziennikarstwo i świat mediów / pod red. Zbigniewa Bauera, Edwarda Chudzińskiego ; Studium Dziennikarskie Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

- Narodowej w Krakowie.* – [Wyd. 2 zm. i rozsz.] – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2000. 576 s.
3. C. Ferguson. *Sports announcer talk: Syntactic aspects of register variation : Language in Society.* Vol. 12, Cambridge University Press, 1983. P. 153–172.
 4. Колупаєва О. М. Специфіка сучасного спортивного коментаря. Філологічні науки / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський. 2015. Випуск 39. С. 150–154.
 5. Тертычный А. А. Аналитическая журналистика, учебное пособие. Аспект Экспресс, 2010, 350 с.
 6. M. Akelson. *The 50 Best Sports Media Catch Phrases of All-Time / Bleacherreport.* URL: <https://bleacherreport.com/articles/545576-the-50-best-media-catch-phrases-of-all-time> (дата звернення 03.04.2022).
 7. G. Garber. *In this NFL game, silence was golden. Dec 10, 2010 / ESPN.* URL: <https://www.espn.com/espn/otl/news/story?id=5906858> (дата звернення 03.04.2022).
 8. D. Israel, David. «Announcers got the day off, but viewers had to work». December 22, 1980 / *Chicago Tribune.*
 9. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text (дата звернення 03.04.2022).
 10. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2003. № № 40–44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 03.04.2022).
 11. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#top> (дата звернення 03.04.2022).
 12. Білодід І. К., Бурячок А. А. Словник української мови. В 11 т. Т. 8. / І. К. Білодід, А. А. Бурячок та інші. Київ: Наукова думка, 1977. 928 с. С. 234.
 13. Білодід. І. К., Бурячок А. А.. Словник української мови. В 11 т. Т. 4. / І. К. Білодід, А. А. Бурячок та інші. Київ: Наукова думка, 1973. 840 с. С. 244.
 14. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія. Київ : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2017. 150 с.
 15. Хохлов В. А. Авторское право: законодательство, теория, практика. Москва : Городец, 2008. 288 с.
 16. Вахонєва Т. М. Авторське право і суміжні права в Україні : навчальний посібник. Київ : Дакор, 2019. 576 с.
 17. Order of the Court (Third Chamber) of 7 March 2013. *Eva-Maria Painer v Standard VerlagsGmbH and Others.. In Case C-145/10, Regulation (EC) No 44/2001.* URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=115785&doclang=EN> (дата звернення 03.04.2022).
 18. U.S. Supreme Court. *Feist Pubs., Inc. v. Rural Tel. Svc. Co., Inc.*, 499. U.S. 340 (1991). №. 89–1909. URL: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/499/340/> (дата звернення 03.04.2022).
 19. H. Wistam. *No copyright protection for sport broadcasts. October 3 2016 / Lexology.* URL: <https://www.lexology.com/commentary/intellectual-property/sweden/westerberg-partners-advokatbyr-ab/no-copyright-protection-for-sport-broadcasts> (дата звернення 03.04.2022).
 20. US Court of Appeals for the District of Columbia Circuit - 675 F.2d 367 (D.C. Cir. 1982) *National Association of Broadcasters, Petitioner, v. Copyright Royalty Tri-*

- bunal. URL: <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F2/675/367/252547/> (дата звернення 03.04.2022).
21. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 07.04.2011. Відомості Верховної Ради України, 2011. № 40. Ст. 404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3206-17#Text> (дата звернення 03.04.2022).
 22. Святошинський районний суд міста Києва. Справа №759/3888/13-п від 28 березня 2013 року
 23. Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. Висновок № 419 експертного дослідження об'єктів інтелектуальної власності від 24 квітня 2013 року.
 24. Апеляційний суд міста Києва. Справа № 33/796/666/2013 Категорія: ч. 1 ст. 172-4 КУпАП від 15 серпня 2013 року.
 25. European Parliament resolution of 19 May 2021 with recommendations to the Commission on challenges of sports events organisers in the digital environment. 19 May 2021 – Brussels. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0236_EN.html (дата звернення 03.04.2022).
1. Voityk E. A. *Sportyvnaia zhurnalystyka: uchebno-metodycheskoe posobyie*. Tomsk : Tomskyi gosudarstvennyi unyversytet, 2004. 91 s.
 2. *Dziennikarstwo i świat mediów / pod red. Zbigniewa Bauera, Edwarda Chudzińskiego ; Studium Dziennikarskie Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie*. – [Wyd. 2 zm. i rozsz.] – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2000. 576 s.
 3. C. Ferguson. *Sports announcer talk: Syntactic aspects of register variation : Language in Society*. Vol. 12, Cambridge University Press, 1983. P. 153–172.
 4. Kolupaieva O. M. *Spetsyfika suchasnoho sportyvnoho komentaria. Filolohichni nauky / Kamianets-Podil. nats. un-t im. Ivana Ohienka. Kamianets-Podilskiyi*. 2015. Vypusk 39. S. 150–154.
 5. Тертышный А. А. *Analytycheskaia zhurnalystyka, uchebnoe posobyie. Aspekt Ekspress*, 2010, 350 s.
 6. M. Akelson. *The 50 Best Sports Media Catch Phrases of All-Time / Bleacherreport*. URL: <https://bleacherreport.com/articles/545576-the-50-best-media-catch-phrases-of-all-time> (data zvernennia 03.04.2022).
 7. G. Garber. *In this NFL game, silence was golden. Dec 10, 2010 / ESPN*. URL: <https://www.espn.com/espn/otl/news/story?id=5906858> (data zvernennia 03.04.2022).
 8. D. Israel, David. «Announcers got the day off, but viewers had to work». December 22, 1980 / *Chicago Tribune*.
 9. *Vsesvitnia orhanizatsiia intelektualnoi vlasnosti. Bernska konventsiiia pro okhoronu literaturnykh i khudozhnykh tvoriv*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text (data zvernennia 03.04.2022).
 10. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2003. № № 40–44. St. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (data zvernennia 03.04.2022).
 11. *Pro avtorske pravo i sumizhni prava : Zakon Ukrainy vid 23.12.1993 № 3792-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1994. № 13. St. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#top> (data zvernennia 03.04.2022).
 12. Bilodid I. K., Buriachok A. A. *Slovyuk ukrainskoi movy. V 11 t. T. 8. / I. K. Bilodid, A. A. Buriachok ta inshi. Kyiv: Naukova dumka, 1977. 928 s. S. 234.*

13. Bilodid. I. K., Buriachok A. A. *Slovnnyk ukraïnskoi movy. V 11 t. T. 4.* / I. K. Bilodid, A. A. Buriachok ta inshi. Kyiv: Naukova dumka, 1973. 840 s. S. 244.
14. Shtefan A. S. *Avtorske pravo i sumizhni prava: osoblyvosti pravovoi okhorony, zdiisnennia ta zakhystu : monohrafiia.* Kyiv : NDI intelektualnoi vlasnosti NAPrNU, TOV «NVP Interservis», 2017. 150 s.
15. Khokhlov V. A. *Avtorskoe pravo: zakonodatelstvo, teoriia, praktyka.* Moskva : Horodets, 2008. 288 s.
16. Vakhonieva T. M. *Avtorske pravo i sumizhni prava v Ukraini : navchalnyi posibnyk.* Kyiv : Dakor, 2019. 576 s.
17. *Order of the Court (Third Chamber) of 7 March 2013. Eva-Maria Painer v Standard VerlagsGmbH and Others.. In Case C-145/10, Regulation (EC) No 44/2001.* URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=115785&doclang=EN> (data zvernennia 03.04.2022).
18. *U.S. Supreme Court. Feist Pubs., Inc. v. Rural Tel. Svc. Co., Inc., 499. U.S. 340 (1991). №. 89–1909.* URL: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/499/340/> (data zvernennia 03.04.2022).
19. *H. Wistam. No copyright protection for sport broadcasts. October 3 2016 / Lexology.* URL: <https://www.lexology.com/commentary/intellectual-property/sweden/westerberg-partners-advokatbyr-ab/no-copyright-protection-for-sport-broadcasts> (data zvernennia 03.04.2022).
20. *US Court of Appeals for the District of Columbia Circuit - 675 F.2d 367 (D.C. Cir. 1982) National Association of Broadcasters, Petitioner, v. Copyright Royalty Tribunal.* URL: <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F2/675/367/252547/> (data zvernennia 03.04.2022).
21. *Pro zasady zapobihannia i protydii koruptsii : Zakon Ukrainy vid 07.04.2011. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 2011. № 40. St. 404.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3206-17#Text> (data zvernennia 03.04.2022).
22. *Sviatoshynskiy raionnyi sud mista Kyieva. Sprava №759/3888/13-p vid 28 bereznia 2013 roku*
23. *Naukovo-doslidnyi instytut intelektualnoi vlasnosti NAPrN Ukrainy. Vysnovok № 419 ekspertnoho doslidzhennia obiektiv intelektualnoi vlasnosti vid 24 kvitnia 2013 roku.*
24. *Apeliatsiyniy sud mista Kyieva. Sprava № 33/796/666/2013 Katehoriia: ch. 1 st. 172-4 KUpAP vid 15 serpnia 2013 roku.*
25. *European Parliament resolution of 19 May 2021 with recommendations to the Commission on challenges of sports events organisers in the digital environment. 19 May 2021 – Brussels.* URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0236_EN.html (data zvernennia 03.04.2022).

Надійшла до редакції 04.05.2022 року

Doroshenko D. The features of sports commentary as copyright protected work. The article analyses a sports commentary legal nature as a result of creative activity of sportscaster, and, correspondingly, the possibility of legal protection provision for such a commentary.

Based on the analysis of multiple researches, devoted to sports commentary, and established practice, the author determines that sports commentary can be seen as creative work that demands a significant level of knowledge from a sportscaster whose aim is to attract an audience to sports broadcast. Thereby, a high number of sports commentaries featured by unique author's style and originality contains the signs of artistic work that could be protected by copyright according to Berne Convention provisions. In gener-

al, such result of creative activity corresponds to speech as copyright protected work, since sports commentary combines an applying of material prepared and analysed in advance and impromptu generating due to unpredictability of sports competition actions.

At the same time, the author emphasizes the difference of legal approaches to settlement of disputes concerning sports commentary within legal frameworks in the USA, the EU, and Ukraine. In particular, the Supreme Court of Sweden denies to acknowledge the level of sports commentary originality enough for copyright protection. However, such a position can hardly be considered as common regarding sports commentary, since it does not characterize the work of a sports commentator as in general due to the variety of approaches can be applied in this genre of sports journalism. Simultaneously, judiciary of Ukraine and US indirectly recognize a sportscaster work as a creative activity. Thus, even though sports commentary is not protected by copyright within existing legal frameworks, several judgements provides the way to solution of that discuss. Bearing in mind that for today a broadcast of sports events still has pretty inappropriate level of legal protection to secure it from pirate activities, the protection of sports commentary could prove another legal instrument aimed to strengthen sports broadcasting legal positions and personal rights of sportscaster.

Keywords: sports commentary, sport broadcast, broadcast, speech, creative activity